

A close-up photograph of a cat's face, focusing on its striking blue eye. The cat's fur is dark brown and black. The background is a soft, pinkish-purple gradient with intricate, golden, swirling patterns. The text is overlaid on the image.

DAVID MICHIE

VOLNÉ POKRAČOVÁNÍ
PŮVABNÉHO VYPRÁVĚNÍ
KOČKY JEHO SVATOSTI
DALAJLAMY

DALAJLAMOVA
KOČKA
A UMĚNÍ PŘÍST

DALAJLAMOVA

KOČKA

A UMĚNÍ PŘÍST

DAVID MICHIE

DALAJLAMOVA
KOČKA

A UMĚNÍ PŘÍST

Dalajlamova kočka a umění příst

David Michie

Z anglického originálu *The Dalai Lama's Cat and the Art of Purring*
přeložila Petra Vlčková

Odpovědná redaktorka Soňa Havlová

Produkce V Síti s. r. o.

Vydalo nakladatelství Synergie Publishing SE

www.synergiepublishing.com

Vydání první

Copyright © 2013 David Michie

Translation Copyright © 2014 Synergie Publishing SE

Originally published in 2013 by Hay House Inc. USA

ISBN 978-80-7370-096-6

Elektronické formáty připravil KOSMAS, www.kosmas.cz

Elektronické vydání první

Mýlit se je lidské, příst kočičí.

ROBERT BYRNE, spisovatel

PROLOG

Skvělé, tak nakonec jste tady, i když vám to, s promi-
nutím, dost trvalo! Mám totiž pro vás, milí čtenáři,
osobní vzkaz. Není to obyčejný vzkaz a rozhodně to
není vzkaz od obyčejného člověka. Navíc je to něco, co
se týká vašeho nejhlubšího osobního štěstí.

Nemusíte se otáčet, abyste se podívali, kdo to stojí
za vámi, ani se rozhlížet kolem sebe. Tato zpráva je sku-
tečně určena *vám*.

Tato slova nebudou číst všichni lidé na světě – ve
skutečnosti si je přečte pouhá hrstka. A nemyslete si,
že je čtete zrovna vy a právě v tomto okamžiku svého
života pouhou náhodou. To, co se vám chystám vyprávět,
je určeno jen těm z vás, kteří mají zcela speciální

karmu – jen takovým čtenářům, kteří se mnou mají určité karmické spojení.

Nebo bych možná měla říct spíš *s námi*.

Jak možná víte, jsem dalajlamova kočka, a vzkaz, který vám mám předat, není od nikoho jiného než právě od Jeho Svatosti.

Jak se odvažuji tvrdit něco tak nehorázného? Copak mi úplně přeskočilo? Když dovolíte, abych se vám stulila v klíně, metaforicky ovšem, všechno vám vysvětlím.

Skoro každý milovník koček dříve či později řeší dilema: Jak říct své kočičí společníci, že odjíždí? A to nejen na prodloužený víkend.

Způsob, jakým lidé sdělují, že je čeká odloučení, je pro jejich kočky nesmírně důležitý. Některé z nás dávají přednost tomu, když se vše dozvídají postupně a s velkým předstihem, takže se mohou předem připravit na změnu zavedených pořádků. Jiné jsou raději, když se na ně nová situace snese střemhlav z čistého nebe, tak jako rozdurděná straka v době hnízdění: než si uvědomíte, co se vlastně děje, už je to za vámi.

Je pozoruhodné, že naši zaměstnanci mají zřejmě vyvinutý šestý smysl, podle kterého se v této záležitosti řídí. Díky tomu poznají, kterou kočku mají týdný předem na odjezd citlivě připravovat, zatímco jiní bez

dlouhých řečí jednoho dne jednoduše vyndají z kumbálu obávanou přepravku.

Mám to štěstí, že když dalajlama odjede na cesty, na obvyklém chodu Namgjalu se tím prakticky nic nemění. Část dne stále trávím na okenním parapetu v prvním patře, což je výhodná pozorovatelná, neboť poskytuje maximální přehled s vynaložením minimálního úsilí. Nadále také pobývám v kanceláři tajemníků Jeho Svatosti. A nevynechávám ani svou pravidelnou procházku do příjemných prostor Himálajské literární kavárny s jejími lákadly.

Přesto to tu bez Jeho Svatosti není ono. Jak bych mohla popsat, jaké to je žít v blízkosti dalajlamy? Docela jednoduše, je to něco zcela výjimečného. V okamžiku, kdy vstoupí do místnosti, začne na všechny působit jeho srdečné štěstí. Ať už se vám v životě děje cokoliv, ať už čelíte jakékoliv tragédii nebo ztrátě, jakmile se ocitnete poblíž Jeho Svatosti, začnete mít pocit, že hluboko uvnitř je všechno v pořádku.

Pokud jste to nikdy předtím nezažili, je to jako kdybyste v sobě odhalili zcela nový rozměr bytí. Celou tu dobu jste ho měli v sobě, ale protékal vámi jako ponorná řeka, takže jste o něm nevěděli. Jakmile se na tento zdroj znovu napojíte, nejenže prožijete hluboký mír v jádru bytí, ale možná také alespoň na okamžik zachytíte záblesk svého vlastního vědomí – zářícího, ničím neomezeného a prostoupeného láskou.

Dalajlama nás vidí takové, jací skutečně jsme, a zrcadlí nám naši skutečnou přirozenost. Proto tolik lidí

v jeho přítomnosti jakoby roztaje. Viděla jsem důležité muže v tmavých oblecích, jak se rozplakali, jenom když se dalajlama dotkl jejich ruky. Čelní představitelé velkých světových náboženství stojí v zástupu, jen aby se s ním mohli setkat, a stoupají si do fronty, aby se mu mohli představit. Viděla jsem lidi na vozíku, kteří plakali radostí, když dalajlama vkročil do davu, aby je mohl vzít za ruku. Jeho Svatost nám připomíná to nejlepší v nás, co bychom mohli být. Existuje větší dar?

A tak jistě chápete, milí čtenáři, že jakkoliv si dál mohu užívat všech životních privilegií a veškerého pohodlí, když je dalajlama na cestách, přesto jsem mnohem raději, když je doma. Jeho Svatost to ví, právě tak jako ví, že patřím k těm kočkám, které chtějí vědět dopředu, když se jejich lidé chystají odjet. Pokud za ním některý z jeho výkonných tajemníků – ať už mladý Čogjal, baculatý mnich, který dalajlamovi pomáhá v záležitostech kláštera, nebo Tenzin, zkušený diplomat, který je mu nápomocný ve světských věcech – přijde s žádostí, která vyžaduje, aby Jeho Svatost někam odcestovala, dalajlama vzhlédne a pronese například: „Tak dva dny v Novém Dillí na konci týdne.“

Jeho tajemníci si mohou myslet, že tím stvrzuje svou účast. Ve skutečnosti je to informace určená speciálně pro mě.

Před delší cestou mě na odloučení připravuje tak, že mi spočítá, kolikrát se vyspím, než se zase vrátí – tedy kolik nocí to bude trvat. A večer před odjezdem si na mě pokaždé udělá čas, abychom měli alespoň chvíli jen

sami pro sebe. V těch několika minutách spolu pokaždé pobudeme tak hluboce, jak je to možné jenom mezi kočkami a jejich společníky.

A to mě přivádí zpátky k tomu, jaké poselství vám mám od Jeho Svatosti předat. Řekl mi to v předvečer svého odjezdu na přednáškové turné do Ameriky a Evropy. Chystal se tam na sedm týdnů – tak dlouho jsme bez sebe ještě nikdy nebyli. Na Kángerské údolí se snášel soumrak. Jeho Svatost vstala od pracovního stolu, přistoupila ke mně – tou dobou jsem odpočívala na parapetu okna – a klekla si ke mně. „Zítra musím odjet, moje malá Sněžná lvice,“ řekl dalajlama a při tom něžném oslovení se hluboce zadíval do mých modrých očí. Líbí se mi, když mě tak oslovuje, protože Tibeťané pokládají sněžné lvy za nebeské bytosti symbolizující krásu, neohroženost a veselost. „Sedm týdnů je dlouhá doba, delší, než na jakou obvykle odjízďím. Víím, že jsi ráda, když jsem tady, ale tam jsou další bytosti, které mě také potřebují.“

Vstala jsem, důkladně jsem se protáhla za předními tlapkami a pak široce zívla.

„To je ale krásná růžová tlamička,“ pronesla Jeho Svatost s úsměvem. „Těší mě, když vidím, že máš všechny zuby a dásně v tak skvělém stavu.“

Přešla jsem až k němu a přátelsky do něj drcla hlavou.

„Ty mě umíš pobavit!“ ocenil mě. Zůstali jsme chvíli vedle sebe, čelo u čela, a dalajlama mě při tom hladil za krkem. „Sice odjízďím, ale tvoje štěstí by nemělo záviset

na tom, jestli jsem tady nebo někde jinde. I beze mě můžeš být velmi šťastná.“

Konečky prstů mě masíroval vzadu za ušima, přesně tak, jak to mám ráda.

„Možná si myslíš, že tvoje štěstí je založené na tom, že jsem tady s tebou, nebo na jídle, které ti dávají dole v kavárně.“ Jeho Svatost si zjevně nedělala žádné iluze o tom, proč jsem tak nadšenou pravidelnou návštěvnicí Himálajské literární kavárny. „Ale zkus během následujících sedmi týdnů objevit, co je *skutečnou* příčinou štěstí. Až se vrátím, můžeme spolu probrat, na co jsi přišla.“

Dalajlama mě jemně a něžně vzal do náručí a zůstal stát proti otevřenému oknu s výhledem do Kán-gerského údolí. Byl to úchvatný pohled: před námi se klikatilo zelené údolí, jeho rozeklaná úbočí porůstal les a v dálce jsme viděli zasněžené himálajské vrcholky zářit v podvečerním slunci. Čerstvý vzduch, který proudil do místnosti otevřeným oknem, k nám přinášel vůni borovic, rododendronů a dubů a působil opojně.

„Prozradím ti, jaká je skutečná příčina štěstí,“ zašeptal mi dalajlama do ucha. „Bude to poselství jenom pro tebe – a pro toho, s kým máš určité karmické spojení.“

Začala jsem příst a moje předení za chvíli znělo stejně jako setrvalé burácení miniaturního lodního motoru. „Ano, moje malá Sněžná lvice,“ pokračoval dalajlama, „zkoumej příčiny předení, věnuj se umění příst.“

PRVNÍ KAPITOLA

Milí čtenáři, už vás někdy udivilo, jak docela triviální rozhodnutí někdy mohou vést k osudovým událostem? V situaci, kterou pokládáte za zcela banální, se pro něco rozhodnete, a ono se ukáže, že to má velmi dramatické a naprosto nečekané důsledky.

Přesně to se mi stalo jednou v pondělí odpoledne. Rozhodla jsem se, že z Himálajské literární kavárny nepůjdu tak jako obvykle rovnou domů, ale že se vydám na procházku. Vybrala jsem si cestu, kterou nechodím moc často, a to z toho prostého důvodu, že to vlastně není žádná procházková trasa – jde totiž o nevábnu uličku, která se klikatí vzadu za Himálajskou literární kavárnou a přilehlými obchody.

Věděla jsem, že si tím trochu zajdu, takže mi cesta domů do Jokhangu bude touto oklikou namísto obvyklých pěti trvat deset minut. Celé odpoledne jsem však strávila podřimováním na poličce mezi časopisy v kavárně a cítila jsem, že si teď potřebuji trochu protáhnout nohy.

Vykročila jsem tedy ze dveří, a místo abych zatočila doprava, namířila jsem si to vlevo. Loudavým krokem jsem prošla okolo postranních dveří kavárny a na rohu zahrnula doleva, takže jsem se ocitla ve zmiňované uličce. Stály v ní popelnice s odpadky a slibně tu voněly zbytky nejrůznějších jídel. Klopýtavě jsem šla dál svou cestou. Trochu totiž napadám na zadní nohy už od doby, kdy jsem byla ještě docela malé kotě. Jednou jsem se zastavila a strčila tlapkou do záhadného stříbrohnědého předmětu, který se považoval u zadního vchodu kavárny. Ukázalo se, že jde o obyčejnou korkovou zátku od šampaňského, která se tam zakutálela.

Zrovna jsem se chystala znovu zabočit doleva, když jsem si poprvé všimla hrozícího nebezpečí. Na hlavní ulici zhruba dvacet metrů ode mne jsem zahlédla dva obrovské psy. Tak veliká a hrůzostrašná stvoření jsem ještě neviděla. Psi tu byli očividně noví. Divoce se rozhlíželi, chvěla se jim chřípí a dlouhé kožichy měli rozčuchané podvečerním větrem.

A co bylo nejhorší – nebyli na vodítku.

Zpětně je mi jasné, co jsem v tom okamžiku měla udělat. Měla jsem se vrátit do postranní uličky a utéct

k zadnímu vchodu kavárny. Tam jsem mohla být v naprostém bezpečí. Vchod byl zamřížovaný a mříže byly právě tak široké, abych jimi mohla proklouznout dovnitř. Ty dvě obludy by se za mnou zaručeně neprotáhly.

Napadlo mě, že si mě třeba ani nevšimnou. A právě v tom okamžiku mě psi spatřili a pustili se za mnou. Ovládl mě instinkt, prudce jsem se otočila doprava a řítila se pryč takovou rychlostí, jakou mi umožňovaly mé nejisté zadní tlapy. S bušícím srdcem a zježenou srstí jsem zoufale hledala nějaké útočiště. Několik okamžiků jsem díky množství vyplaveného adrenalinu měla pocit, že jsem schopná udělat cokoli a dostat se kamkoli, třeba i vyšplhat na ten nejvyšší strom nebo se protáhnout tou nejužší škvírou.

Jenže nebylo kam utéct, nikde to nebylo bezpečné. Jak se psi přibližovali, zuřivý štěkot zněl stále hlasitěji. V naprosté panice jsem neviděla jinou možnost, než vběhnout do obchodu s kořením. Říkala jsem si, že tam buď najdu nějaké bezpečné místo, kam se vyšplhám, nebo tam aspoň psi ztratí moji stopu.

Stěny malého krámků lemovaly dřevěné komody s pečlivě vyskládanými mosaznými mísami plnými nejrůznějšího koření. Několik postarších žen tam právě ručně na klíně roztloukalo a mlelo koření na prášek. Když jsem jim probíhala pod nohama, leknutím vykřikly. Hned za mnou se hnali rozvášnění psi a krvežíznivě po mně chňapali.

Slyšela jsem, jak mosazné mísy padají na betonovou podlahu a řinčí. Do vzduchu se vznesla zvířená oblaka

namletého koření. Dostala jsem se až do zadní části krámku a hledala nějakou polici, kam bych mohla vyskočit. Našla jsem však jen pevně zavřené dveře. Mezi dvěma komodami jsem naštěstí objevila škvíru, kterou jsem se jen tak tak prosoukala na druhou stranu. Na druhé straně byla namísto stěny jen jakási provizorní plachta a za ní liduprázdná ulička.

Psi se snažili vecpat svoje velké hlavy do škvíry mezi komodami a zuřivě štěkali. V hrůze jsem se rozhlížela po zadní uličce, ale ta nikam nevedla, byla slepá. Jediná cesta ven vedla zpátky na ulici, odkud jsem sem vběhla.

Z krámku ke mně doléhal křik žen, které se bály těch dvou rozzuřených netvorů. Můj obvykle tak sněhobílý a zářivý kožich byl celý zaprášený od namletého koření a hrál všemi barvami. Prolétla jsem zadem na ulici a běžela tak rychle, jak jen mi to moje slabé nohy dovolovaly. Ulice naneštěstí vedla do kopce, sice mírného, který mi ale i tak dával zabrat. Ač jsem se snažila sebevíc, moje námaha mi nebyla příliš platná. V zoufalé snaze dostat se od psů co nejdál jsem se rozhlížela po nějakém úkrytu, po čemkoliv, co by mě mohlo zachránit. Kolem jsem však viděla jenom výklady obchodů, betonové zdi a neproniknutelné kovové mříže.

Za mnou se dál ozýval rozdrážděný štěkot, ke kterému teď navíc přibýlo zlostné ječení žen z obchodu s kořením. Ohlédla jsem se a spatřila, jak ženy postrkují psy a vyhazují je z krámku. Obě příšery se s krhavýma

očima a vyplazenými jazyky ocitly zpátky na chodníku. Já jsem se mezitím pokoušela ztratit mezi chodci a auty na ulici, ale byla to marná snaha.

Nedalo se jim uniknout.

Během pár vteřin psi zachytili mou stopu a pokračovali v pronásledování. Jejich divoké vrčení mi nahánělo hrůzu.

Získala jsem sice nějaký náskok, jenže to nestačilo. Psi mě za pár okamžiků doženou. Běžela jsem právě kolem jakéhosi pozemku obehnaného vysokou bílou zdí, když jsem si všimla dřevěné treláže, která zdobila zeď hned vedle černé kovové brány. Nikdy by mě nenapadlo, čeho všeho budu schopná, ale neměla jsem příliš na výběr. Zbývalo mi jen pár vteřin, než mě psi doženou a vrhnou se na mě. Začala jsem tedy horečně lézt nahoru po treláži, co nejrychleji mi mé chlupaté šedé zadní nohy dovolovaly. Tlapku za tlapkou jsem usilovně šplhala vzhůru.

Právě jsem se dosoukala nahoru, když dorazili psi. Se zuřivým štěkotem se vrhli na treláž. Bylo slyšet praskání dřeva, jak se mřížka pod jejich nápořem zlomila, a celá horní polovina spadla ze zdi. Kdybych po ní ještě šplhala, ocitla bych se teď přímo nad otevřenými psími tlamami.

Stála jsem na zdi, dívala se dolů na jejich vyceněné tesáky a celá se třásla. Z jejich hrůzostrašného vrčení mi v žilách tuhla krev. Jako kdybych se dívala do tváří nějakých pekelných bytostí.

Zuřivé povykování ustalo, teprve když psy vyrušila přítomnost dalšího psa, který opodál cosi slízával

z chodníku. Chtěli se za ním vrhnout, v tu chvíli se u nich ale objevil vysoký muž v tvídovém obleku. Popadl obě monstra za obojek a připnul jim vodítka. Ještě byl nad nimi skloněný, když jsem zaslechla poznámku nějakeho kolemjdoucího: „To jsou ale nádherní labradoři!“

„Zlatí retrívři,“ opravil ho vysoký muž. „Jsou ještě mladí a mají horkou krev. Ale,“ poplácal muž oba láskyplně, „jinak jsou to zlatíčka.“

Zlatíčka? Copak se celý svět zbláznil?

Trvalo ještě dlouho, než mi srdce přestalo bít jako na poplach. Teprve pak mi došlo, do jaké situace jsem se vlastně dostala. Rozhlížela jsem se kolem dokola, ale nikde jsem neviděla žádnou větev, žádné výčnělky, zkrátka nic, po čem by se dalo sešplhat. Zeď, na které jsem stála, měla na jedné straně bránu a na druhé strmý konec. Přiblížila jsem tlapku k jazyku, abych se mohla umýt, což jsem potřebovala jako sůl, protože jsem měla obličej ještě celý od koření. Ucítla jsem ale tak ostrou vůni, že jsem se hned zarazila. Věděla jsem, že by stačilo jedině olíznutí a měla bych pusku jako v ohni. To byla tedy situace... Trčela jsem na vysoké neznámé zdi a nemohla jsem se ani upravit!

Neměla jsem na výběr. Musela jsem zůstat, kde jsem byla, a čekat, až se něco stane. Můj rozjitřený stav a vnitřní neklid ostře kontrastoval s poklidnou

atmosférou místa, které se ukrývalo za zdi. Připadalo mi jako obraz Buddhovy Čisté země, o které jsem slyšela mluvit mnichy. Mezi stromy jsem viděla rozlehlé stavení obklopené zahradou, v níž se střídaly květinové záhony s trávníky. Kéž bych tak mohla být dole v té krásné zahradě a plížit se kolem verandy! Připadalo mi, že bych se tam náramně hodila. Kdyby někdo z té velkolepé budovy zahlédl Sněžnou lvici uvízlou na zdi, určitě by jí soucitně přispěchal na pomoc!

U hlavní brány sice bylo docela rušno, jenže postranním vchodem pro pěší, u kterého jsem byla, nikdo nechodil. Zeď byla tak vysoká, že mě ti, kdo procházeli dole pode mnou po chodníku, ani neviděli. Pár kolemjdoucích zdvihlo hlavu a podívalo se mým směrem, ale jako bych byla vzduch. Připozdívalo se, slunce už zapadalo a mně došlo, že pokud mě rychle někdo nezachrání, budu tu muset zůstat přes noc. Zamňoukala jsem, sice zoufale, ale také tlumeně – věděla jsem až příliš dobře, že je spousta lidí, kteří nemají rádi kočky. Kdybych vzбудila jejich pozornost, jen bych tím zhoršila situaci.

Nežádoucí pozornosti jsem se ale obávat nemusela – nikdo si mě totiž nevšímal. V Himálajské literární kavárně si mě možná vážili jako Její Svatosti, dalajlamovy kočky. Tady jsem ovšem byla v naprosté anonymitě, neznámá kočka celá zaprášená kořením.

Milí čtenáři, ušetřím vás podrobného líčení všeho, co se dělo následujících několik hodin, které jsem strávila na zdi. Těch lhostejných pohledů nebo nechápavých úsměvů, které jsem byla nucena snášet, i těch kamenů, které po mně házeli dva znudění lotři cestou domů ze školy! Už byla úplná tma a já byla zesláblá únavou, když jsem si všimla jakési ženy, která zrovna přecházela ulici. Napřed jsem ji nepoznala, ale něco mi říkalo, že právě ona by mě mohla zachránit.

Úpěnlivě jsem zamňoukala. Žena přišla blíž a já poznala, že je to Serena Trinciová, dcera paní Trinciové, oblíbené šéfkuchařky Jeho Svatosti a mé nadšené obdivovatelky z Namgjalu. Sereně bylo něco přes třicet a nedávno se stala dočasnou manažerkou Himálajské literární kavárny. Teď na sobě měla oblečení na jógu, polodlouhé černé vlasy stažené do ohonu a moc jí to slušelo.

„Rinpoče!“ vykřikla překvapeně. „Co tam nahoře děláš?“

V kavárně jsme se viděly zatím jen dvakrát, a tak se mi dost ulevilo, že mě poznala. Serena si hned přikutálela popelnici až ke zdi, vylezla na ni a vyšplhala nahoru vedle mě. Vzala mě do náručí a nemohla si nevšimnout, jak zbědovaně vypadám, s barevnými skvrnami od koření na kožichu.

„Co se stalo, chudinko?“ ptala se, prohlížela si mé pestré zbarvení a v nose ji zaštipala ostrá vůně koření. „Nejspíš ses dostala do nějakého maléru.“

Přitulila jsem se k ní a vnímala hřejivé teplo, vůni její pokožky a uklidňující tlukot jejího srdce. Šly jsme

domů a s každým krokem ve mně narůstal pocit hluboké úlevy. Cítila jsem, že patříme k sobě.

Serena strávila většinu svého dospělého života v Evropě. Zpátky do čtvrti McLeod Gandž – která je součástí Dharamsaly, v níž žije dalajlama – se vrátila před pár týdny. Tady vyrostla, v domácnosti zasvěcené jídlu. Po střední škole odjela na hotelovou školu do Itálie a pak pracovala jako šéfkuchařka postupně ve stále lepších a lepších evropských restauracích. Před časem odešla z pozice šéfkuchařky kultovního benátského hotelu Danieli, protože dostala nabídku na vedoucí pozici v populární restauraci v Mayfair, aristokratické čtvrti Londýna.

Věděla jsem, že je Serena cílevědomá, rázná a neuvěřitelně nadaná. Zaslechla jsem ale, jak říkala Francovi, majiteli Himálajské literární kavárny, že si potřebuje na chvíli odpočinout od čtyřadvacetihodinové dřiny v restauracích. Byla vyčerpaná neustálým stresem a bylo načase, aby zase načerpala novou energii. Až se za šest měsíců vrátí do Londýna, bude na ni čekat jedna z nejprestižnějších pozic ve městě.

Netušila ovšem, že její návrat domů se bude časově přesně shodovat s dobou, kdy bude Franc potřebovat někoho, kdo by ho zastoupil v kavárně. Franc odjížděl

do San Franciska, aby se postaral o otce, který byl vážně nemocný. Původně sice neplánovala, že bude během své dovolené pracovat pro další podnik. V porovnání s tím, na co byla zvyklá, jí ale vedení Himálajské literární kavárny připadalo jako práce na poloviční úvazek. V kavárně se podávaly večeře jen od čtvrtka do soboty, na všechny obědy dohlížel vrchní číšník Kusali, takže na Serenu tolik práce nezbyvalo. Franc ji přesvědčil, že si to užije a alespoň se nebude nudit.

Kromě toho Franc potřeboval někoho, kdo se mu postará o jeho dva psy. Marcel, francouzský buldoček, a Kajkaj, pes plemene lhasa apso, byli další dva stálí hosté kavárny, i když většinu dne proklímbali v proutěném koši pod barovým pultem.

Serena byla v kavárně teprve dva týdny, a už byla patrná změna. Návštěvníky kavárny okouzlovala a rádi se nechávali strhnout její nakažlivou energií. Vypadalo to, že ví, co udělat pro to, aby se všední večer proměnil v nezapomenutelnou noc. Jen se mihla kolem a díky své srdečné optimistické povaze si hned získala všechny číšníky i servírky. Mohli se přetrhnout, jen aby jí udělali radost. Manažer knihkupectví Sam na ní mohl oči nechat. A bystrý Kusali – indická verze Saturnina – ji vzal pod svá ochranná křídla.

Odpočívala jsem právě na svém obvyklém místě – na svrchní policiče s časopisy, mezi *Vogue* a *Vanity Fair* – když mě Franc Sereně představil jako *Rinpoče*. V tibetštině znamená slovo rin-po-če *drahocenný, vzácný* a na znamení úcty se tak označují vzdělaní učitelé tibetského

buddhismu. Serena mě při představování pohládila po hlavě a poznamenala: „Je nádherná!“

Moje ultramarínové modré oči se setkaly s jejím zářivým pohledem a v tom okamžiku jsem to pochopila. Uvědomila jsem si to, co pro nás kočky má zásadní význam, co dovedeme intuitivně vycítit: Serena byla milovnice koček.

Teď se Serena za Kusaliho pomoci pokoušela napravit následky mé honičky se psy a návštěvy obchodu s kořením. Hadříky namočenými v teplé vodě mi vytírali koření z husté srsti. Byli jsme v malé prádelně za restaurací.

„Rinpoče to asi moc nevoní,“ podotkla Serena, zatímco mi jemně vytírala tmavou skvrnu z šedé srsti na tlapce. „Já ale tuhle vůni koření přímo miluji. Vrací mě to zpátky domů, do naší kuchyně, kde jsem vyrostla. Skořice, kumín, kardamom, hřebíček – úžasná vůně garam masaly, kterou jsme používali na kuřecí karí a další jídla.“

„Vy jste si dělali domácí karí, slečno Sereno?“ zeptal se Kusali překvapeně.

„To byly moje začátky v kuchyni,“ zasnila se Serena. „Jsou to vůně mého dětství. A Rinpoče mi to teď připomněla.“

„Naši vážení hosté se často dotazují, jestli nemáme v nabídce také indická jídla, madam.“

„Vím. Už se mě na to také pár lidí ptalo.“

V Dharamsale bylo dost stánků a pouličních prodavačů indického jídla a také řada restaurací s indickým menu. Ale jak Kusali poznamenal: „Lidé chtějí jíst v takovém podniku, kterému mohou důvěřovat.“

„To máte pravdu,“ souhlasila Serena. Chvilku mlčela a pak dodala: „Jenže Franc po nás jasně chtěl, abychom se drželi zavedených jídel.“

„A jeho přání je třeba respektovat“ – pronesl Kusali procítěně – „v ty večery, kdy má kavárna tradičně otevřeno.“

Chvilku bylo ticho. Serena mi z chundelatého ocasu vybírala zrnka pepře, která se mi zapletla do zacuchané srsti. Kusali mi opatrně čistil jasně červenou skvrnu od papriky na hrudníku.

Po chvilce mlčení se Serena znovu ozvala a v jejím hlase byl tentokrát patrný úsměv: „Kusali, říkáte mi to, co si myslím, že mi říkáte?“

„Promiňte, madam, ale nerozumím vám.“

„Myslíte si, že bychom mohli otevřít navíc třeba ve středu a vyzkoušet pár jídel na karí?“

Kusali se na ni podíval a zatvářil se překvapeně. Pak se zeširoka usmál a prohlásil: „To je výborný nápad, madam!“

My kočky nemáme vodu příliš v lásce a na mokrou kočku bývá žalostný pohled. Serena to věděla. Jakmile se jí společně s Kusalim podařilo vrátit můj kožich

alespoň přibližně do původního stavu, osušila mě ručníkem, který si k tomu záměrně vybrala pro jeho jemnou nadýchanou kvalitu. Pak požádala Kusaliho, aby pro mě našel pár kousků kuřecích prsíček, které by mi usnadnily čekání, než mě bude moci vzít zpátky do Jokhangu.

Byl pondělní večer, takže restaurace byla zavřená. Kusali ale naštěstí našel několik lahodných kuřecích kousků v lednici. Rychle mi je ohřál a naservíroval v malé porcelánové misce, která byla určena výhradně pro mne. Ze zvyku mi misku odnesl na obvyklé místo v zadní části kavárny a Serena mě tam donesla v náručí.

V kavárně panovalo přítmí, ale v knihkupecké části právě ten večer pořádal manažer knihkupectví Sam Goldberg setkání knižního klubu. Na židlích vyrovnaných do řad tam sedělo zhruba dvacet lidí, kteří sledovali jakousi projekci. Serena s Kusalim si k nim přisedli.

„Toto je obrázek budoucnosti z knihy napsané v padesátých letech minulého století,“ říkal právě mužský hlas. Řečník měl oholenou hlavu, brýle s drátěnými obroučkami a kozí bradku. Vypadal díky tomu trochu jako rozpustilý dareba. Jeho tvář jsem poznala okamžitě. Sam totiž před několika týdny v obchodě vyvěsil jeho plakát. Pod portrétem muže s bradkou byl citát z časopisu

Psychologie dnes. Psalo se v něm, že tento známý psycholog je „jedním z největších myslitelů současnosti“.

Všimla jsem si, že Sam stojí u dveří, aby mohl vítat opozdilce. Mladý a hezký Sam měl vysoké čelo, kudrnaté tmavé vlasy a oříškově hnědé oči. Ty sice ukrýval za brýlemi, přesto i tak prozrazovaly jeho oslnivý intelekt a zároveň podivný nedostatek sebevědomí. Stejně jako Serena pracoval v Himálajské literární kavárně teprve krátce, i když v jeho případě to bylo natrvalo.

Před několika měsíci se Sam stal stálým hostem kavárny. Když se ho Franc několikrát zeptal na knihy, které si Sam v kavárně neustále četl, vyšlo najevo, že pracoval v jednom z největších knihkupectví v Los Angeles, dokud je před nedávnem nezrušili. To France okamžitě zaujalo. Uvažoval o tom, že by málo využívanou část své kavárny, která tehdy ještě nesla název Francova kavárna, přeměnil na knihkupectví. K tomu ovšem potřeboval někoho se zkušenostmi v oboru. A toto byl přímo učebnicový příklad správné osoby ve správný čas na správném místě.

Sama k tomu bylo zapotřebí trochu donutit. Ještě si lízal rány z toho, že ho vyhodili, když rušili knihkupectví v Los Angeles, a připadalo mu, že se na nově nabízenou pozici nehodí. Franc musel využít veškerého svého osobního kouzla, aby Sam svolil a ujal se knižní sekce kavárny. V přesvědčování sehrál zásadní roli také Francův lama, geše Wangpo.

„Z pohledu padesátých let minulého století je to, co prožíváme dnes, budoucnost,“ pokračoval Samův host